

Elsäkerhetsverkets föreskrifter om elinstallationsföretag och om utförande av elinstallationsarbete

beslutade den 24 mars 2017.

Elsäkerhetsverket meddelar följande föreskrifter med stöd av 33 § elsäkerhetsförordningen (2017:218).

1 kap. Allmänna bestämmelser

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller regler som närmare bestämmer hur elinstallationsarbete ska utföras och vad elinstallationsföretagens egenkontrollprogram minst ska innehålla. Föreskrifterna innehåller även regler om vilken auktorisationsnivå företagets elinstallatör för regelefterlevnad minst ska ha, och hur anmälan av elinstallationsföretag som utför elinstallationsarbete på annans anläggning ska göras.

2 § Bestämmelserna i kapitel 2 gäller alla som utför elinstallationsarbete, oavsett om det sker i ett elinstallationsföretag eller icke yrkesmässigt.

Bestämmelserna i kapitel 3-4 gäller alla elinstallationsföretag.

Bestämmelserna i kapitel 5 gäller enbart elinstallationsföretag som utför elinstallationsarbete på annans anläggning.

Definitioner och förkortningar

3 § De definitioner och förkortningar som används i elsäkerhetslagen och elsäkerhetsförordningen ska ha samma betydelse i dessa föreskrifter.

Definitionen av elinstallationsföretag och elinstallationsarbete finns i 4-5 §§ elsäkerhetslagen.

I dessa föreskrifter avses med

elsäkerhetslagen elsäkerhetslag (2016:732) eller författning som trätt i dess ställe,

elsäkerhetsförordningen elsäkerhetsförordning (2017:218) eller författning som trätt i dess ställe,

<i>verksamhetstyper</i>	sådana slags elinstallationsarbeten som en anmälan enligt 25 § elsäkerhetslagen kan omfatta,
<i>elinstallationsverksamhet</i>	den verksamhet i ett elinstallationsföretag som utgör elinstallationsarbete enligt 4 § elsäkerhetslagen,
<i>Elsäkerhetsverkets företagsregister</i>	det register som Elsäkerhetsverket för över de elinstallationsföretag som anmält att de utför elinstallationsarbete på annans anläggning enligt 25 § elsäkerhetslagen,
<i>elinstallatör för regelefterlevnad</i>	den eller de auktoriserade elinstallatörer som uppdragits av ett elinstallationsföretag att verka för företagets regelefterlevnad enligt 23 § elsäkerhetslagen,
<i>ELSÄK-FS 2008:1</i>	Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd (2008:1) om hur elektriska starkströmsanläggningar ska vara utförda eller författning som trätt i dess ställe,
<i>ELSÄK-FS 2008:2</i>	Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd (2008:2) om varselmärkning vid elektriska starkströmsanläggningar, eller författning som trätt i dess ställe, och
<i>ELSÄK-FS 2017:2</i>	Elsäkerhetsverkets föreskrifter och allmänna råd (2017:2) om elinstallationsarbeten, eller författning som trätt i dess ställe.

Hänvisningar till paragrafer som görs i denna författning avser hänvisningar till paragrafer i denna författning, om inte annat uttryckligen framgår.

2 kap. Hur elinstallationsarbete ska utföras

1 § Allmänna bestämmelser om hur elinstallationsarbete ska utföras finns i 26 § elsäkerhetslagen.

Särskilda krav vid elinstallationsarbete

Krav på elinstallationsarbetet

2 § Ett elinstallationsarbete ska utföras så att den del av starkströmsanläggningen som arbetet omfattar uppfyller utförandekraven i ELSÄK-FS 2008:1.

Tillkommande krav som inte är elinstallationsarbete

3 § Den som utför ett elinstallationsarbete ska för den del av starkströmsanläggningen som arbetet omfattar se till att det finns

- dokumentation enligt 3 kap. 8 § ELSÄK-FS 2008:1,
- märkning enligt 3 kap. 8 § ELSÄK-FS 2008:1, och
- varselmärkning enligt ELSÄK-FS 2008:2.

3 kap. Egenkontrollprogrammets omfattning och innehåll

ELSÄK-FS
2017:3

1 § Allmänna bestämmelser om krav på egenkontrollprogram finns i 24 § elsäkerhetslagen.

Egenkontrollprogrammets omfattning

2 § Elinstallationsföretagets egenkontrollprogram ska innefatta den organisation samt de system, rutiner och övriga åtgärder som krävs för att företagets elinstallationsarbeten ska utföras i enlighet med gällande regler.

Ett elinstallationsföretags egenkontrollprogram ska omfatta den verksamhet som företaget avser att bedriva.

Ett elinstallationsföretag får upprätta olika egenkontrollprogram för olika delar av verksamheten så länge det framgår av respektive egenkontrollprogram hur denna uppdelning gjorts.

Ett elinstallationsföretags egenkontrollprogram ska vara dokumenterat.

Egenkontrollprogrammet ska finnas på svenska eller det språk som är lämpligt för de personer som arbetar i elinstallationsverksamheten.

Egenkontrollprogrammets innehåll

3 § Ett egenkontrollprogram ska minst innehålla beskrivningar av följande.

Elinstallationsverksamheten i företaget och organisationen för detta

- Elinstallationsverksamheten (4 §).
- Kompetenskrav och tillgången till kompetens (5 §).
- Elinstallatörer för regelefterlevnad (6 §).
- Organisationens för elinstallationsarbete och egenkontrollprogram (7 §).

Rutiner vid utförande av elinstallationsarbete

- Hur elinstallationsarbete planeras och utförs (8 och 9 §§).
- Hur kontroller av utfört arbete görs (10 och 11 §§).

Fortlöpande arbete med egenkontrollen

- Hur uppföljning av egenkontrollen görs (12 och 13 §§).

Elinstallationsverksamheten

4 § Egenkontrollprogrammet ska innehålla en beskrivning av de delar av elinstallationsföretagets verksamhet där elinstallationsarbete utförs.

Beskrivningen ska minst omfatta

- uppgift om de verksamhetstyper elinstallationsarbetet omfattar,
- vilka slag av elinstallationsarbeten företaget avser att utföra inom valda verksamhetstyper, och
- uppgift om elinstallationsarbete utförs på annans anläggning som kräver registrering enligt 5 kap.

Vilka verksamhetstyper som elinstallationsarbete indelas i framgår av kapitel 4.

Kompetenskrav och tillgången till kompetens

5 § Av egenkontrollprogrammet ska det framgå vilka kompetenskrav som gäller för de elinstallationsarbeten som utförs.

Om det inte framgår av egenkontrollprogrammet vem som får göra vad ska det framgå vilka kunskaps- och färdighetskrav som krävs för ett visst slag av elinstallationsarbete och hur dessa bedöms.

Egenkontrollprogrammet ska innehålla en plan för hur den kompetens som krävs bibehålls eller vid behov utvecklas.

Elinstallatör för regelefterlevnad

6 § Av egenkontrollprogrammet ska det framgå vilken eller vilka elinstallatörer i organisationen som utsetts att verka för företagets regelefterlevnad i enlighet med de krav som gäller på företaget enligt 23 § elsäkerhetslagen.

Om flera elinstallatörer utsetts av företaget ska det av egenkontrollprogrammet framgå

- hur uppdraget är fördelat mellan de olika elinstallatörerna för regelefterlevnad, och
- om företaget utför elinstallationsarbete på annans anläggning, vem av dessa som ska ingå i företagets anmälan till Elsäkerhetsverkets företagsregister.

Bestämmelser om att den som uppfyller villkoren för tillfällig yrkesutövning i Sverige under vissa omständigheter anses vara auktoriserad finns i 22 § elsäkerhetslagen.

Organisationen för elinstallationsarbete och egenkontrollprogram

7 § Egenkontrollprogrammet ska innehålla en beskrivning av organisationen för utförande av elinstallationsarbeten och egenkontrollen.

Denna del ska minst innehålla beskrivningar av de funktioner eller personer som har arbetsuppgifter i företagets egenkontrollprogram.

Hur elinstallationsarbete planeras och utförs

8 § Egenkontrollprogrammet ska innehålla de system och de rutiner som krävs för att säkerställa att det inför varje elinstallationsarbete klargörs vilka förutsättningar som gäller för elinstallationsarbetet med avseende på anläggningen och uppdraget (anläggningskännedom) och att det klargörs vilka krav som därmed ska gälla för arbetet (kravbestämning).

Anläggningskännedomen innebär klargörande av

- vilka elinstallationsarbeten arbetet omfattar,
- vilket utförande den del av anläggningen som elinstallationsarbetet omfattas av har innan arbetet, och

- om elinstallationsarbetet innebär en sådan förändring i anläggningen att arbetet måste utföras med andra utförandekrav än de som gällde för anläggningen innan arbetet.

Kravbestämningen innebär en bedömning av vilka krav som ska gälla för elinstallationsarbetet, med hänsyn till anläggningskännetecknen enligt andra stycket.

De system och rutiner som omfattas av egenkontrollprogrammet ska säkerställa att kravbestämningen görs om för det fall förutsättningarna enligt andra stycket förändras under arbetets gång.

9 § Egenkontrollprogrammet ska innehålla de system och de rutiner som krävs för att säkerställa

- att de som ska utföra elinstallationsarbete har relevant auktorisation som elinstallatör eller ingår i företagets egenkontrollprogram, och
- att de har den kompetens som behövs för elinstallationsarbetet enligt 3 kap. 5 §.

Kontroll av utfört arbete

10 § Egenkontrollprogrammet ska innehålla de system och de rutiner som krävs för att det inför varje elinstallationsarbete bestäms kontrollens omfattning för att säkerställa att det utförda arbetet uppfyller kraven enligt 2 kap.

11 § Egenkontrollprogrammet ska innehålla system och rutiner för att säkerställa att det utförda arbetet kontrolleras på det sätt som bestämts enligt 3 kap. 10 §.

Egenkontrollprogrammet ska innehålla rutiner för hur fel och brister som upptäcks i kontrollen hanteras och följs upp.

Uppföljning av egenkontrollen och egenkontrollprogrammet

12 § Elinstallationsföretaget ska genomföra den uppföljning som krävs för att säkerställa att företagets rutiner fungerar och att företagets egenkontroll är tillräcklig. Hur denna uppföljning görs ska framgå av egenkontrollprogrammet.

13 § Egenkontrollprogrammet ska uppdateras i samband med förändringar som har betydelse för egenkontrollen.

Elinstallationsföretaget ska minst en gång per år göra en översyn av egenkontrollprogrammet och försäkra sig om att registreringen hos Elsäkerhetsverket är aktuell.

4 kap. Verksamhetstyper och elinstallatörens auktorisationsnivå

1 § Av 2-5 §§ nedan framgår vilka slags elinstallationsarbete ett elinstallationsföretag kan välja att begränsa sin verksamhet till. De olika verksamhetstyperna sorteras in under fyra olika områden.

- Elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar (2 §).
- Begränsade elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar (3 §).

- Elinstallationsarbeten på högspänningsanläggningar (4§).
- Särskilda verksamhetstyper (5§).

Verksamhetstyper för elinstallationsarbete på lågspänningsanläggningar

2 § Elinstallationsarbete på lågspänningsanläggningar eller anläggningsdelar för lågspänning delas upp i följande verksamhetstyper och omfattar alla slags elinstallationsarbeten.

Verksamhetstyp	Verksamhetstypens omfattning
<i>Bandrift- lågspänning</i>	Elinstallationsarbete på anläggningar för järnvägs-, spårvägs-, tunnelbane- och trådbussdrift.
<i>Bostäder</i>	Elinstallationsarbete på anläggningar eller anläggningsdelar för användning av el som är bostäder, inklusive till bostaden hörande byggnader och bostadsmiljöer.
<i>Allmänna och offentliga utrymmen</i>	Elinstallationsarbete på anläggningar eller anläggningsdelar för användning av el inom kontor, restauranger, skolor och övriga kommersiella och offentliga lokaler. Verksamhetstypen omfattar inte sådant elinstallationsarbete som omfattas av verksamhetstypen <i>Bostäder</i> .
<i>Övriga anläggningar för användning av el</i>	Elinstallationsarbete på anläggningar eller anläggningsdelar för användning av el inom vägbelysning, industrier, lantbruk, utrymmen med förhöjd brandrisk, explosiv atmosfär och medicinska utrymmen och andra anläggningar eller anläggningsdelar för användning av el som inte omfattas av verksamhetstyperna <i>Bostäder</i> eller <i>Allmänna och offentliga utrymmen</i> .
<i>Elnät- lågspänning</i>	Elinstallationsarbete på anläggningar eller anläggningsdelar för överföring av el i elnät som är koncessionspliktiga.
<i>Elproduktions- anläggningar</i>	Elinstallationsarbete på solcellsanläggningar, batterilager, anläggningar inom vatten-, vind- och reservkraft, kraftförsörjning av säkerhetssystem och andra anläggningar eller anläggningsdelar för produktion av el.

Verksamhetstyperna ovan gäller i den omfattning som anges även om omfattningen innebär sådana elinstallationsarbeten som också omfattas av verksamhetstyperna *Hissar, portar och rulltrappor, Maskiner* eller *Värme, kyla, ventilation* enligt 4 kap. 3 §.

Verksamhetstyper för begränsade elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar

3 § Begränsade elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar eller anläggningsdelar för lågspänning delas upp i följande verksamhetstyper.

Verksamhetstyp	Verksamhetstypens omfattning
<i>Hissar, portar och rulltrappor</i>	Elinstallationsarbete i befintlig gruppleddning som innebär <ul style="list-style-type: none"> • att fast ansluta och koppla loss hissar, portar och rulltrappor, samt • att installera ljusarmaturer, elkopplare och uttag.
<i>Maskiner</i>	Elinstallationsarbete i befintlig gruppleddning som innebär <ul style="list-style-type: none"> • att fast ansluta och koppla loss maskiner, motorer och apparater, samt • att installera ljusarmaturer, elkopplare och uttag.
<i>Värme, kyla och ventilation</i>	Elinstallationsarbete i befintlig gruppleddning som innebär <ul style="list-style-type: none"> • att fast ansluta eller koppla loss värme-, kyl- och ventilationssystem, samt • att installera ljusarmaturer, elkopplare och uttag.

Verksamhetstyper för elinstallationsarbete på högspänningsanläggningar

4 § Elinstallationsarbete på högspänningsanläggningar och anläggningsdelar för högspänning delas upp i följande verksamhetstyper och omfattar alla slags elinstallationsarbeten.

Verksamhetstyp	Verksamhetstypens omfattning
<i>Elnät</i>	Elinstallationsarbete på anläggningar eller anläggningsdelar för överföring av el i elnät som är koncessionspliktiga,
<i>Bandrift</i>	Elinstallationsarbete på anläggningar för järnväg.
<i>Övriga högspänningsanläggningar</i>	Elinstallationsarbete på anläggningar eller anläggningsdelar som inte omfattas av <i>Elnät</i> eller <i>Bandrift</i> .

Särskilda verksamhetstyper

5 § För elinstallationsarbete på starkströmsanläggningar, oavsett om det är en låg- eller högspänningsanläggning, finns följande särskilda verksamhetstyp.

Verksamhetstyp	Verksamhetstypens omfattning
<i>Kabelförläggning</i>	Elinstallationsarbete i anläggningar och anläggningsdelar för överföring av el i elnät som är koncessionspliktiga, begränsat till arbeten som innebär <ul style="list-style-type: none"> • att förlägga jordkabel i mark, inklusive att sätta upp tillhörande kabelskåp, stolpar, jordtag och förlägga långsgående jordlina,

- att utföra lindragning och utdragning av hängkabel, samt
- att samtidigt förlägga jordkabel tillhörande icke koncessionspliktiga nät vid elinstallationsarbete enligt första punkten.

Krav på auktorisation hos elinstallatörer för regelefterlevnad

6 § Bestämmelser om krav på elinstallationsföretagen att ha en elinstallatör för regelefterlevnad finns i 23 § elsäkerhetslagen.

7 § Elinstallationsföretagets elinstallatörer för regelefterlevnad ska ha nedan angiven auktorisation.

Verksamhetstyper	Krav på auktorisationsnivå
Elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar <i>Bandrift-lågspänning, Bostäder, Allmänna och offentliga utrymmen, Övriga anläggningar för användning av el, Elnät-lågspänning, Produktionsanläggningar</i>	A eller AL
Begränsade elinstallationsarbeten på lågspänningsanläggningar <i>Hissar, portar och rulltrappor, Maskiner, Värme, kyla och ventilation</i>	A, AL eller B
Elinstallationsarbeten på högspänningsanläggningar <i>Elnät, Bandrift, Övriga högspänningsanläggningar.</i>	A

Undantag från kravet att ha elinstallatör för regelefterlevnad

8 § Elinstallationsföretag som enbart utför elinstallationsarbete som omfattas av verksamhetstypen *Kabelförläggning* undantas från kravet i 23 § elsäkerhetslagen att ha en auktoriserad elinstallatör.

Undantaget omfattar inte övriga krav på utförande, egenkontrollprogram och registrering enligt 2, 3 och 5 kap.

Vid registrering av elinstallationsföretaget enligt 5 kap. ska enbart uppgifter enligt 5 kap. 2 § punkterna 1-3 anges.

5 kap. Krav på registrering i Elsäkerhetsverkets företagsregister

1 § Bestämmelser om att elinstallationsföretag ska anmäla sig till Elsäkerhetsverkets företagsregister (registrering) innan verksamheten får påbörjas finns i 25 § elsäkerhetslagen och 25 § elsäkerhetsförordningen.

2 § Elinstallationsföretag som ska registreras hos Elsäkerhetsverket ska lämna uppgift om

ELSÄK-FS
2017:3

- 1 elinstallationsföretagets organisationsnummer,
- 2 vilken eller vilka verksamhetstyper som anmälan avser,
- 3 vem som är kontaktperson i frågor som rör den anmälningspliktiga verksamheten (elinstallationsverksamheten), och
- 4 vem av företagets elinstallatörer för regelefterlevnad som ska registreras enligt 3 kap. 6 § punkten 2.

Om det behövs för registreringen och Elsäkerhetsverket begär det ska uppgifter om företagsnamn, adresser, juridisk form och verksamhetsställen lämnas in till Elsäkerhetsverket.

Ikraftträdande

Dessa föreskrifter träder ikraft den 1 juli 2017.

ELISABET FALEMO

Johan Lidbaum